

pubeszent. Taster normal und mit normaler Beborstung. — Mesopleuren fein behaart, mit länger Einzelborste wie bei *A. ciliata* und *aequalis*. — Hinterleib oben und unten schwarz; die Tergite mit Ausnahme des ersten alle annähernd gleichlang. — Flügel etwas grau getrübt, beim ♀ deutlicher als beim ♂. Costa 0,44 der Flügellänge; 1. Abschnitt  $1\frac{1}{3}$  (♂) oder  $1\frac{2}{5}$  (♀) mal länger als 2 + 3; Gabel mehr (♂) oder weniger (♀) spitz. — Beine mit schlanken d. h. gewöhnlichen Vordertarsen; Hinterschenkel schwach (♂) oder gar nicht (♀) verbreitert. Wimpfern der Hinterschienen schwach, im mittleren Drittel der Schiene etwas spärlicher und weiter voneinander als im Übrigen. — Hypopyg nicht gross, ohne Borsten; Analsegment braun, vorragend und von guter Grösse. — Körperlänge ca.  $2\frac{1}{4}$  mm. Vorkommen im Mai; Maastricht 1 ♂, Sittard 1916, 1 ♀. Typen in meiner Sammlung.

Sittard, 29. Januar 1919.

H. SCHMITZ S. J.

### Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna XXII.

16. *Carabus auratus* L. De heer C. J. DIXON ving bij Wassenaar een exemplaar met totaal zwarte sprieten, tasters en pooten, dat wel niet anders dan een van de *a. atripes* GÉHIN kan zijn, daar de *a. picipes* LETZN. (*nigripes* DALLA TORRE) met bruine of zwartachtige pooten, toch nog de eerste 4 sprietleedjes en de tasters bruinachtig rood heeft. Eene bijzonderheid is, dat de linker achterpoot, die afgevallen was, eerst zwart was en daarop roodachtig geworden is, wat wellicht moet worden toegeschreven aan het meer transparant worden van de chitinehuid door het inwendig indrogen en instroomen van lucht. Het exemplaar werd met dank voor mijne collectie aangeboden. Pater WASMANN schrijft mij, dat ook een exemplaar van de *a. atripes* in Z.-Limburg gevangen is.

438. *Graphoderes cinereus* L. De heer C. J. DIXON vestigde mijn aandacht op het voorkomen van eene dubbele of enkele zwarte accolade op het geel van den kop. Na onderzoek bleek mij, dat bij de ♀♀ de dubbele, bij de ♂♂ de enkele accolade regel is. Slechts bij één enkel ♂ uit

Exaeten (voor vele jaren van Pater WASMANN ontvangen), is eene dubbele accolade voorhanden; veelal is nog slechts een buitenste zwarte stip ervan merkbaar.

Bij *G. zonatus* HOPPE is de dubbele accolade bij beide seksen in den regel voorhanden.

452. *Gyrinus colymbus* ER. (*caspicus* RÉGIMB.). De vorm *distinctus* AUBÉ<sup>1)</sup> wordt door ZIMMERMANN als eene goede soort beschouwd; daarmede synoniem zijn: *colymbus* ER., *caspicus* RÉGIMB., SHARP; *niloticus* WALTL en *aegyptiacus* RÉGB. De duidelijk en dicht bestippelde vorm (welke als type geduid werd) wordt daarvan als eene goede soort afgezonderd, en wel onder den naam van *G. striolatus* FOWL. (= *distinctus* var. *striginosus* RÉGIMB., *distinctus* SEIDL. (ex parte), *colymbus* GANGLB. (ex parte), *colymbus* var. d. ZAITZEV). Deze laatste soort, welke in Europa ver verbreid, maar overal zeldzaam is, werd in Nederland nog niet waargenomen; volgens ZIMMERMANN is deze, evenals de noordsche *G. opacus* C. R. SAHLBG, een reliktvorm, welke aan het uitsterven zou zijn.

De verschilpunten der twee soorten zijn de navolgende:

— De microsculptuur der dekschilden is reeds bij gewone vergrooting met de loupe zichtbaar, veel dichter en krachtiger dan bij *G. distinctus* AUBÉ, waardoor de glans iets getemperd en minder spiegelend is; de stippeltjes zijn, bij sterke vergrooting gezien, kleine, maar duidelijke, eenigszins schuin staande dwarskrasjes. De penis is vlak, even lang, maar slechts half zoo breed als de parameren; ongeveer de helft smaller dan bij *distinctus*, aan de basis het breedst; de zijden achter den afgerond-afgeknotten top iets uitgebogen; de middelgroef oppervlakkig, van voren afgerond-toegespitst, niet tot aan den top van den penis reikende. Ook in Engeland en Frankrijk waargenomen. . . . *striolatus* FOWL.

— De microsculptuur der dekschilden bestaat uit uiterst fijne, verspreid staande, ronde, zwak ingestoken stippeltjes, welke eerst bij 25-malige vergrooting zichtbaar zijn. Uiteinde der dekschilden afgeknop-afgerond; de smal afgeronde buiten-

<sup>1)</sup> De naam *distinctus* AUBÉ heeft de prioriteit, alhoewel de microsculptuur juist bij deze soort veel minder duidelijk is dan bij *striolatus*. SEIDLITZ beschouwde laatstgenoemde als *distinctus*, wat vanwege de duidelijke bestippling rationeel zou zijn.

tophoek duidelijk; de tot eene ellips gerangschikte stippels voor het uiteinde ternauwernood krachtiger dan de stippels der langsrijen. Naar den vorm staat deze soort tusschen *G. natator* L. en *caspicus* MÉNÉTR. (*angustatus* AUBÉ, *elongatus* AUBÉ, RÉGIMB., SEIDL., EVERTS, *distinctus* SUFFR., KIESW., SHARP, *celox* SCHIÖDTE, *mergus* STURM.); zij is minder breed-ovaal, minder gewelfd; de buitentophoek der dekschilden is iets duidelijker dan bij *natator*, niet zoo lang gestrekt, aan de zijden wat meer afgerond; de dekschilden minder recht afgesneden dan bij *caspicus*; bij deze twee zijn de dekschilden tusschen de stippelrijen spiegelglad, zonder microsculptuur. De penis is zeer eigenaardig gevormd, korter en breeder dan de parameren, aan de zijden flauw uitgebogen, aan de basis iets smaller dan aan den kort-driehoekig afgesneden top, welke door de tamelijk diepe, van voren breed afgeronde middelgroef niet bereikt wordt. In West- en Midden-europa zeldzaam, in het Zuidoostelijk gebied meer voorkomende. In Nederland overal waargenomen, maar veel minder dan *natator* . . . . . *distinctus* AUBÉ.

511. *Thiasophila angulata* ER. var. *pexa* MOTSCH. (zie: Entom. Ber., No. 87 en 89). Van Pater WASMANN ontving ik nogmaals een paar exemplaren van deze var., uit Valkenburg, ter bezichtiging, welke ook door BERNHAUER als zoodanig herkend zijn; het eene exemplaar als typisch, het andere als overgangsvorm tot *angulata*. Alhoewel ik voorloopig in de autoriteit der heeren WASMANN en BERNHAUER berust, blijf ik toch de uitspraak als juist betwijfelen. M. i. zijn de exemplaren te breed voor *pexa* en passen de beschrijvingen niet volkomen op de door mij bestudeerde exemplaren. De exemplaren, die ik uit Neder-Oostenrijk zag, maken een geheel anderen indruk; exemplaren, zooals die door BERNHAUER beschreven: „welche bis auf die Hinterleibsspitze, die Beine und Taster tiefschwarz (en in Neder-Oostenrijk „durchaus nicht selten”), sind zag ik nog niet uit Limburg; de kleur is bij allen wel is waar iets donkerder bruin dan gewoonlijk bij *angulata* het geval is, maar ik zie daarin geen criterium om aan te nemen, dat deze *F. pexa* zouden zijn.

602<sup>bis</sup>. *Atheta dilaticornis* KR. Ik zag één exemplaar,

door Pater WASMANN bij Valkenburg, Juni, bij *Formica rufa* gevangen.

1272<sup>bis</sup>. *Ptilium myrmecophilum* ALLIB. Één exemplaar werd door Pater WASMANN bij Exaeten (Limburg), Maart, bij *Formica rufa* gevangen. Volgens REITTER komt deze soort, veelal in massa, in mierenhoopen voor. M. i. is deze het zekerst te verkrijgen door uitzeeffel van een mierennest in den photoklektor te doen en daaruit de vluchtende (loopende en vliegende) insecten in alcohol op te vangen.

1802. *Enoplurus spinosus* STEV. (*guttalis* REY). De opvatting dat *E. spinosus* STEV. en *guttalis* REY (zie: Col. Neerl. I, blz. 650, noot <sup>1</sup>) synoniem zouden zijn, moet ik laten vallen; alle exemplaren, die ik uit Nederland zag, moeten tot *E. spinosus* gerekend worden. Volgens REITTER (Fauna Germ. II, blz. 358) onderscheiden zich beide soorten aldus:

Binnenste tand aan het uiteinde der dekschilden (naadhoek) kort, bij het ♂ korter. Achterlijf zonder herkenbare grondbestippeling; bij het ♂ het voorlaatste sterniet zonder tandjes aan den achterrand. Lengte  $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$  mm. . . . .  
 . . . . . (*Schusteri* KUW.) *spinosus* STEV.

Binnenste tand aan het uiteinde der dekschilden spitser, bij het ♀ langer en iets convergeerend. Metasternum en achterlijf met herkenbare, zeer fijne grondbestippeling; het voorlaatste sterniet aan den toprand met twee, dicht bijeen staande tandjes. Lengte  $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$  mm. . . . .  
 . . . . . (*fulvus* KUW., *spinosus* KUW. non STEV.) *guttalis* REY.

2838. *Liosoma deflexum* PANZ. Van den heer F. RÜSCHKAMP S. J. ontving ik, met dank, een exemplaar van de a. *collare* REY, uit Valkenburg, Januari, bij hetwelk het halschild rood en slechts van voren nog iets beroekt is. Bij een ex. uit St. Pieter, Juni (ex. coll. MAURISSEN), zijn ook de dekschilden nog niet geheel uitgekleurd, meer donkerbruin en gedeeltelijk aan de randen roodachtig.

Den Haag.

ED. EVERTS.

## Rupsenbeschrijvingen IV.

### 4. *Pararge megaera* L.

Volwassen rups. Groene Satyriden-rups (dus met